

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus

152/06.02-00/2021

KOKOUSTIEDOT

Aika 26.6.2024 klo 10.00-17.31
Paikka LKS hallintorakennus, kokoushuone Storra, Porokatu 39 C, Rovaniemi/Teams

SAAPUVILLA
OLLEET

Tapani Melaluoto, aluehallituksen puheenjohtaja
Antti Kaarlela, aluehallituksen 1. varapuheenjohtaja, Teams, poissa § 310, poistui klo 10.38
Outi Rämö, aluehallituksen 2. varapuheenjohtaja, Teams, saapui klo 10.10, poissa §:t 310, 312

Jari Hast, aluehallituksen jäsen, Teams, poissa §:t 310, 312, 322
Pertti Hemminki, aluehallituksen jäsen
Eemeli Kajula, aluehallituksen jäsen, Teams, poissa §:t 310, 311, 312, 315 poistui klo 16.06
Outi Keinänen, aluehallituksen jäsen, Teams
Raija Kerätär, aluehallituksen jäsen, poissa §:t 310, 311, 312, 315, 337, 338
Piia Kilpeläinen-Tuoma, aluehallituksen jäsen, Teams, poissa §:t 310, 311, 312, 314, 320, 340
Tommi Lepojärvi, aluehallituksen jäsen, Teams, poissa §:t 310, 312, poistui klo 14.51
Mari Palolahti, aluehallituksen jäsen, Teams, poissa §:t 310, 311, 312, 318, 322
Timo Peisa, aluehallituksen jäsen
Sara Seppänen, aluehallituksen jäsen, Teams, poissa § 311, poistui klo 12.11
Ilkka-Petri Väliatalo, aluehallituksen jäsen, poissa §:t 337, 338
Inkeri Yritys, aluehallituksen jäsen, poissa §:t 310, 311, 312, 317
Krista Stauffer, aluehallituksen varajäsen, Teams, paikalla klo 10.44 -11.05 ja 11.30-11.53 ja 13.38- 13.43 §: t 310, 312, 317
Auvo Kilpeläinen, aluehallituksen varajäsen, Teams, paikalla klo 10.44-17.31
Laura Lakso, aluehallituksen varajäsen, Teams, paikalla klo 10.44- 11.05 ja 13.00-13.30 ja 16.33-16.53 §:t 310, 312, 315, 337, 338
Anni Ahlakorpi, aluehallituksen varajäsen, Teams §:t 314, 320, paikalla klo 12.07-12.11 ja 13.52-13.59
Heli Trög, aluehallituksen varajäsen, Teams, paikalla klo 13.00- 16.30 ja 16.50-17.31
Juhana Kelloniemi, aluehallituksen varajäsen, Teams, paikalla klo 14.05-14.51, § 322
Ismo Urpilainen, aluehallituksen varajäsen, Teams, saapui klo 14.51

Johanna Ojala-Niemelä, aluevaltuuston puheenjohtaja, Teams, poissa § 312 , paikalla klo 10.00-11.30 ja klo 13.17-17.31
Petteri Salmijärvi, aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja, poissa §:t 310, 311, 312, 321

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus

Jonna Parviainen, aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja, poissa § 314
Matti Henttunen, aluevaltuuston 3. varapuheenjohtaja, Teams, poissa §:t 312, 315, 337, poissa klo 10.22-11.20
Heikki Autto, aluevaltuuston 4. varapuheenjohtaja, Teams, poissa §:t 311, 312, 315, 337

Jari Jokela, hyvinvointialuejohtaja, esittelijä
Mari Haataja, hallintosihteerin, pöytäkirjanpitäjä, Teams

Miia Palo, terveysjohtaja, Teams, paikalla klo 10.06-15.00
Harri Tiuraniemi, hallintojohtaja
Mikko Häikiö, kehitysjohtaja, Teams, saapui klo 10.06
Anne Räisänen, talousjohtaja
Miikka Ruokamo, lakiasianjohtaja, Teams, paikalla klo 10.00-12.11
Marjo Kuittinen, henkilöstöjohtaja, Teams, saapui klo 13.55
Riitta Muhonen, viestintäjohtaja, Teams
Rauni Jokelainen, vt. toimistopalveluiden johtaja, kokouksen tekninen sihteeri, Teams
Rita Oinas, vastuuyksikköjohtaja, Teams, paikalla klo 13.00 - 16.20 §:t 316-332
Anu Maksimow, somaattisen erikoissairaanhoidon johtaja, Teams § 322
Mirja Kangas, vastuualuejohtaja, Teams §:t 323, 334

**LAILLISUUS JA
PÄÄTÖSVALTAISUUS**

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi

ASIAT

§:t 306-342

ALLEKIRJOITUKSET

Tapani Melaluoto
aluehallituksen puheenjohtaja

Mari Haataja
pöytäkirjanpitäjä

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus**Ote**

LAPHA/2972/00.02.01/2023

311 § Lapin sairaanhoitopiirin siirtoviivemaksujen muutos

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus 186 § 17.5.2023

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus 177 § 17.4.2024

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus 232 § 29.5.2024

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus 186 § 17.5.2023

Vastine hallinto-oikeudelle Lapin sairaanhoitopiirin siirtoviivemaksuja koskevaan vaatimukseen**Hyvinvointialuejohtaja 11.5.2023**

Rovaniemen kaupunki on vaatinut hallintoriita-asiana Pohjois-Suomen hallinto-oikeutta velvoittamaan Lapin hyvinvointialueen palauttamaan Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallituksen päätöksellä perityt siirtoviivemaksut sairaanhoitopiirin entisille jäsenkunnille. Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää Lapin hyvinvointialuetta antamaan vastineen oheisen Rovaniemen kaupungin hakemuksen johdosta.

Esitys Hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen vastineen toimitettavaksi Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Esteelliset Raija Kerätär, Eeva-Maria Maijala**Päätös Hyväksyttiin.**

Raija Kerätär ja Eeva-Maria Maijala poistuivat kokouksesta esteellisenä asian käsittelyn ajaksi.

**Lisätietoja Hyvinvointialuejohtaja Jari Jokela
p 040 5323 998
jari.jokela@lapha.fi**

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus 177 § 17.4.2024

Hallinto-oikeuden päätös Lapin sairaanhoitopiirin siirtoviivemaksuja koskevaan Rovaniemen kaupungin vaatimukseen

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus Ote

Hyvinvointialuejohtaja 12.4.2024

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus päätti 5.4.2024 (594/2024) vahvistaa, että Rovaniemen kaupunki ei ollut velvollinen maksamaan Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ajalla 1.1.-30.9.2022 kaupungilta perimiä siirtoviivemaksuja siltä osin kuin niitä on peritty aiemman 50 prosentin korotuksen asemesta 100 prosentilla korotettuna. Rovaniemen hakemus on hylätty siirtoviivemaksujen aikaistamista koskevilta osin. Lisäksi hallinto-oikeus on katsonut mm., että Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän muita jäsenkuntia ei ole pidettävä asiassa asianosaisina, joille olisi varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto päätti 2.12.2022 § 25 jakaa kuntayhtymän taseessa olevat edellisten tilikausien ylijäämät 13 660 964,10 € jäsenkunnille peruspääomien suhteessa sekä tehdä jäsenkuntalaskutuksen oikaisun vuoden 2022 tilinpäätökseen jäsenkuntalaskutusten suhteessa. Samalla yhtymävaltuusto päätti, että aiempien vuosien kertyneet ylijäämät jaetaan ja mahdollinen jäsenkuntalaskutuksen oikaisu vuodelta 2022 palautuksena maksetaan tilinpäätöksen 2022 hyväksymisen jälkeen. Ylijäämän palautuksen ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisun seurauksena Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän taseessa aiempien vuosien ja tilikauden 2022 yli-/alijäämä on 0 euroa. Siirtoviivemaksuista kertyneet varat eivät ole siirtyneet Lapin hyvinvointialueen omaisuudeksi, vaan ne on päätetty palauttaa entisen Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnille. Hallinto-oikeuden päätöksen mukainen muutos siirtoviivemaksuihin merkitsee käytännössä sitä, että kaikkien entisen Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien (myös Rovaniemen) saama alijäämä palautus ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisu alenevat vastaavalla summalla. Hyvinvointialueen talouden kannalta ratkaisu on kustannusneutraali, eli kunnille palautettava euromäärä yhteenlaskettuna ei muutu.

Aluevaltuusto päätti 12.6.2023 § 25 hyväksyä Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätöksen, johon kirjattiin ylijäämien palautus 13 660 964,10 € sekä jäsenkuntalaskutuksen oikaisuna palautettavaksi 4 701 555,87 €. Aluehallituksen päätöksen 28.6.2023 § 244 mukaan alijäämän palautuksen ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisun maksuunpano edellyttää sitä, että aluevaltuuston päätös tilinpäätöksen hyväksymisestä saa lainvoiman. Rovaniemen kaupunki on valittanut hallinto-oikeuteen aluevaltuuston päätöksestä 12.6.2023 § 25 (Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätös, tilintarkastuskertomus ja vastuuvapauden myöntäminen tilivelvollisille vuodelta 2022). Aluehallitus on päättänyt vastineesta valitukseen 30.8.2023 § 302. Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän vuoden 2022 hyväksymistä

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus**Ote**

koskeva päätös ei siis ole lainvoimainen, joten ylijäämien palautusta ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisua ei ole maksettu entisen Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnille.

Hallinto-oikeus ei ole päätöksessään ottanut kantaa euromääräiseen summaan, jota Rovaniemen kaupunki ei olisi velvollinen maksamaan. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaisen siirtoviivemaksun muutoksen vaikutuksen tarkempi laskenta vaatisi kohtuuttoman määrän käsityötä. Siirtoviivehoitopäiviä 1.1.-30.9.2022 oli n. 4.300. Tarkka laskelma edellyttäisi jokaisen siirtoviivepotilaan jokaisen hoitajakson ja jokaisen hoitopäivän manuaalista uudelleenhinnoittelua, joka olisi todella suuritöistä. Mikäli tähän päädyttäisiin, tulisi kuntien korvata tästä aiheutuva työ hyvinvointialueelle. Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja sen voimaansäätötoimen tarkoituksena on, että kunnat vastaavat sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä ja em. palveluiden rahoituksesta 31.12.2022 saakka ja hyvinvointialueet 1.1.2023 alkaen. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ennen vuotta 2023 kunnilta perimät siirtoviivemaksut ja niistä mahdollisesti jälkikäteen aiheutuva selvitystyö ovat osa kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevaa terveydenhuoltoa, josta hyvinvointialue ei ole rahoitusvastuussa.

Esitys**Hyvinvointialuejohtaja**

Aluehallitus päättää merkitä hallinto-oikeuden päätöksen tässä vaiheessa tiedoksi.

Esteelliset

Raija Kerätär, Mari Palolahti, Eemeli Kajula, Heikki Autto, Matti Henttunen, Inkeri Yritys, Piia Kilpeläinen-Tuoma, Petteri Salmijärvi

Päätös

Hyväksyttiin.

Raija Kerätär, Mari Palolahti, Eemeli Kajula, Heikki Autto, Inkeri Yritys, Piia-Kilpeläinen Tuoma, Petteri Salmijärvi ja Matti Henttunen poistuivat kokouksesta esteellisinä tämän asian käsittelyn ajaksi.

Pertti Hemminki toimi pöytäkirjantarkastajana tämän asian käsittelyn ajan.

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus 232 § 29.5.2024

Lapin sairaanhoitopiirin siirtoviivemaksujen muutos

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus
Ote

Hyvinvointialuejohtaja 23.5.2024

Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan Rovaniemen kaupunki ei ollut velvollinen maksamaan Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ajalla 1.1.-30.9.2022 kaupungilta perimiä siirtoviivemaksuja siltä osin kuin niitä on peritty aiemman 50 prosentin korotuksen asemesta 100 prosentilla korotettuna.

Hyvinvointialueella tehdyn arviolaskelman mukaan siirtoviivemaksujen alentaminen 100 %:sta 50 %:iin merkitsee n. 1,7 M€ palautusta Rovaniemen kaupungille. Myös muutamat muut kunnat ovat maksaneet 100 % mukaan laskettua siirtoviivemaksua, mutta niiden osalta kyse on enimmillään alle 20 t€ summista. Kun jäsenkuntalaskutus alenee, alenee myös kunnille maksettava jäsenkuntalaskutuksen oikaisu vastaavalla summalla. Rovaniemelle kohdistunut jäsenkuntalaskutuksen oikaisu ennen siirtoviivemaksujen muutosta oli 2,9 M€. Kun jäsenkuntalaskutuksen oikaisuna palautettava summa alenee, Rovaniemelle kohdistuva jäsenkuntalaskutuksen oikaisu on muutoksen jälkeen 1,1 M€, jolloin muutosten nettovaikutus on 0,6 M€.

Muutoksen ilmenevät liitteenä olevasta taulukosta, jonka keskeiset luvut ovat:

Kunta	Jäsenkuntalaskutuksen oikaisu tilinpäätös 2022	Siirtoviive - maksujen muutos	Jäsenkuntalaskutuksen oikaisun muutos	Palautettavan summan muutos verrattuna tilinpäätökseen n 2022
047 ENONTEKIÖ	71 347 €	0 €	-24 950 €	-24 950 €
148 INARI	192 470 €	0 €	-67 307 €	-67 307 €
320 KEMIJARVI	265 323 €	18 000 €	-93 168 €	-75 168 €
261 KITTILÄ	183 986 €	2 000 €	-64 383 €	-62 383 €
273 KOLARI	120 178 €	2 000 €	-42 069 €	-40 069 €
498 MUONIO	70 573 €	0 €	-24 680 €	-24 680 €
583 PELKOSENNIEMI	37 872 €	0 €	-13 244 €	-13 244 €
854 PELLO	138 189 €	0 €	-48 325 €	-48 325 €
614 POSIO	112 179 €	0 €	-39 229 €	-39 229 €
683 RANUA	109 006 €	0 €	-38 120 €	-38 120 €
698 ROVANIEMI	2 934 865 €	1 652 000 €	-1 061 586 €	590 414 €
732 SALLA	133 033 €	0 €	-46 522 €	-46 522 €
742 SAVUKOSKI	34 294 €	1 000 €	-12 014 €	-11 014 €
758 SODANKYLÄ	266 209 €	5 000 €	-93 201 €	-88 201 €
890 UTSJOKI	32 032 €	0 €	-11 202 €	-11 202 €
Yhteensä	4 701 556 €	1 680 000 €	-1 680 000 €	0 €

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus

Ote

toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain (voimaanpanolaki, 616/2021) sairaanhoitopiirien kuntayhtymät siirrettiin varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1.1.2023. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen vuodelta 2022 käsittelee voimaanpanolain 41 § nojalla aluevaltuusto. Hyvinvointialue ei kuitenkaan ole sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jatke. Ennen kuin aluehallitus tekee siirtoviivemaksusta johtuvia muutoksia koskevat esitykset Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätöksen jäsenkuntalaskutukseen ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisuun, entisen Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnille on syytä varata tilaisuus antaa asiasta lausuntonsa tai kannanottonsa. Muutoksen voidaan katsoa olevan aluevaltuuston päätösvallassa, jos vähintään kaksi kolmannelta entisen kuntayhtymän jäsenkunnista hyväksyy muutoksen ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta (vrt. kuntalaki 57 §). Jos vähintään kolmasosa kunnista (yhteensä 7 kuntaa) kuitenkin vastuustaa muutosta, asia on syytä ratkaista kuntien kesken, tarvittaessa hallintoriita-asiana hallinto-oikeudessa. Nimenomaista hyväksymistä ei ole tarpeen edellyttää, vaan kunnan voidaan katsoa hyväksyvän muutoksen, ellei se sitä määrääjassa nimenomaisesti vastusta.

Esitys

Hyvinvointialuejohtaja

Aluehallitus päättää

1. varata entisen Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnille tilaisuuden antaa 1.7.2024 mennessä lausuntonsa tai kannanottonsa edellä esitettyyn jäsenkuntalaskutuksen sekä jäsenkuntalaskutuksen oikaisun muutokseen;
2. mikäli yksittäinen kunta ei em. määräaikaan mennessä anna lausuntoa tai kannanottoa, sen katsotaan hyväksyvän esitetyn muutoksen;
3. mikäli vähintään kaksi kolmannelta entisen Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnista hyväksyy muutoksen tai ei ota muutokseen kantaa ja niiden asukasluku on vähintään puolet kaikkien jäsenkuntien yhteenlasketusta asukasluvusta, muutokset Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän vuoden 2022 tilinpäätöksen jäsenkuntalaskutukseen ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisuun valmistellaan aluevaltuuston päätettäväksi;
4. aluehallitus päättää jatkotoimenpiteistä erikseen, jos vähintään kolmasosa entisen Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnista vastuustaa muutosta.

Esteelliset

Mari Palolahti, hallintolaki 28 § 1 mom 4 kohta, Raija Kerätär, Piia Kilpeläinen-Tuoma, Inkeri Yritys, Matti Henttunen, Petteri Salmijärvi hallintolaki 28 § 1

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus**Ote**

mom 5 kohta

Päätös

Hyväksyttiin.

Raija Kerätär, Mari Palolahti, Piia Kilpeläinen-Tuoma, Inkeri Yritys, Matti Henttunen ja Petteri Salmijärvi poistuivat kokouksesta esteellisinä tämän asian käsittelyn ajaksi. Varajäsen Laura Lakso oli kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus 311 § 26.6.2024

Hyvinvointialueen ja kuntajohdon kokouksessa 19.6.2026 kunnanjohtajat esittivät, että kunnille annettaisiin elokuun loppuun saakka aikaa antaa lausuntonsa tai kannanottonsa asiaan.

Liitteet

Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden vastinepyyntö 476/03.04.04.04.29/2023
Rovaniemen kaupungin hakemus
Pöytäkirjan ote LSHP yhtymähallitus 8.11.2022 § 209
Vastine Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle 17 5 2023
Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto 2 12 2022 § 25 Yli- ja alijäämien käsittely kuntayhtymän siirtyessä Lapin hyvinvointialueelle
Jäsenkuntalaskutuksen, siirtoviivemaksun ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisun muutokset vuodelta 2022
Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätös 5.4.2024 594/2024, korjattu 11.4.2024 päätöksellä 656/2024

Esitys**Hyvinvointialuejohtaja**

Aluehallitus päättää muuttaa edellistä päätöstä siten, että entisen Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnille varataan tilaisuus antaa 31.8.2024 mennessä lausuntonsa tai kannanottonsa edellisessä päätöksessä esitettyyn jäsenkuntalaskutuksen sekä jäsenkuntalaskutuksen oikaisun muutokseen.

Esteelliset

Heikki Autto ja Eemeli Kajula, Hallintolaki 28 § 1 mom 7 kohta, Piia Kilpeläinen-Tuoma, Mari Palolahti, Raija Kerätär, Inkeri Yritys, Sara Seppänen ja Petteri Salmijärvi, Hallintolaki 28 § 1 mom 5 kohta

Päätös

Hyväksyttiin.

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus**Ote**

Piia Kilpeläinen-Tuoma, Mari Palolahti, Raija Kerätär, Eemeli Kajula, Inkeri, Yritys, Heikki Autto, Sara Seppänen ja Petteri Salmijärvi poistuivat kokouksesta esteellisinä tämän asian käsittelyn ajaksi.

Varajäsenet Laura Lakso ja Krista Stauffer olivat kokouksessa tämän asian käsittelyn ajan.

Täytäntöönpano

ote kuntien kirjaamoihin:

Enontekiö, Inari, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Rovaniemi, Salla, Savukoski, Sodankylä ja Utsjoki

**Otteen oikeaksi
todistaa**

hallintosihteeri, Mari Haataja 2.7.2024

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus

Ote

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Muutoksenhakukielto

Päätöksestä ei saa tehdä hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) § mukaan oikaisuvaatimusta eikä aluevalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Oikaisuvaatimus- viranomainen

Pöytäkirja nähtävänä www.lapha.fi 28.6.2024

Tiedoksianto

Asianosaiset: Enontekiö, Inari, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio,
Pelkosenniemi, Pello, Posio,
Ranua, Rovaniemi, Salla, Savukoski, Sodankylä ja Utsjoki

✓ Annettu tiedoksi sähköisesti

Päivämäärä: 2.7.2024

Vastaanottajat: Kuntien kirjaamot

Päiväys
5.4.2023

Diaarinumero
476/03.04.04.04.29/2023

Vastaanottaja
Lapin hyvinvointialue

Hakija
Rovaniemen kaupunki

Vastinepyyntö

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus pyytää Lapin hyvinvointialuetta antamaan vastineen oheisen Rovaniemen kaupungin hakemuksen johdosta. Vastineessa pyydetään ottamaan kantaa hakemuksessa esitettyjen vaatimusten perusteluihin sekä niiden määrin.

Vastineen lisäksi hallinto-oikeudelle toimitettaviin asiakirjoihin tulee liittää muu tarvittava selvitys. Hallinto-oikeus pyytää sisällyttämään vastineen luettelon vastineen liitteenä olevista asiakirjoista, jotta valittaja saa tietoonsa hallinto-oikeudessa olevan oikeudenkäyntiaineiston.

Vastine sekä pyydetyt selvitykset ja asiakirjat on toimitettava hallinto-oikeuteen **17.5.2023 mennessä**. Vastineessa pyydetään ilmoittamaan sähköinen tai muu mahdollinen prosessiosoite, johon oikeudenkäyntiasiakirjat voidaan toimittaa.

Vastine ja asiakirjat pyydetään toimittamaan ensisijaisesti sähköisessä muodossa. Tarvittaessa tulee käyttää suojattua yhteyttä. Viestin aihekentässä on mainittava hallinto-oikeuden diaarinumero. Vastine liiteasiakirjoineen toimitetaan kukin erillisenä tiedostona asiakirjan sisällön mukaisesti nimettynä.

Tämän vastinepyynnön liitteenä toimitettuja asiakirjoja ei tarvitse palauttaa hallinto-oikeudelle. Hallinto-oikeudelle toimitettavista asiakirjoista ei tarvitse myöskään toimittaa postitse kaksoiskappaleita.

Teille luovutettavat asiakirjat sisältävät henkilötietoja. Vastaatte omalta osaltanne henkilötietojen lainmukaisesta käsittelystä.

Anniina Turska
lainkäyttösihteeri

Hallinto-oikeuden käyntiosoite muuttui 3.4.2023. Uusi osoite on Torikatu 34-40, Oulu.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

ROVANIEMI

POHJOIS-SUOMEN HALLINTO-OIKEUDELLE

Asia	Siirtoviivemaksujen perusteisiin kohdistuva hallintosopimusriita
Hakija	Rovaniemen kaupunki PL 8216, 96101 Rovaniemi kirjaamo@rovaniemi.fi
Viranomaisen, johon vaatimus kohdistuu	Lapin hyvinvointialue (Lapin sairaanhoitopiirin yhtymähallitus)

VAATIMUS

Rovaniemen kaupunki vaatii, että Pohjois-Suomen hallinto-oikeus velvoittaa Lapin hyvinvointialueen palauttamaan Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallituksen päätöksellä 8.11.2021 § 209 perimät siirtoviivemaksut entisille jäsenkunnilleen.

Rovaniemen kaupunki lausuu, että Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallituksen päätös 8.11.2021 § 209 korottaa siirtoviivemaksuja eli hoitoisuusluokituksen mukaisia hintoja hoitopäivältä on Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen (voimassa 1.1.2003 alkaen. 3 § ja 6 § muutos voimassa 1.1.2006 alkaen) vastainen. Perussopimuksen mukaan suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää toiminnan välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset. Koska suoritehinnoittelusta on sovittu Lapin sairaanhoitopiirin perussopimuksessa, siirtoviivemaksujen korottaminen ei ole sellainen asia, jonka yhtymähallitus olisi voinut päättää jäsenkuntia kuulematta yksipuolisesti hallintopäätöksellä, vaan siirtoviivemaksujen korottaminen päätöksestä ilmenevällä tavalla olisi edellyttänyt perussopimuksen muutosta kuntalain 57 §:n mukaisesti.

Lapin sairaanhoitopiiri on usean vuoden ajan perinyt jäsenkunnilta kohtuullisen suuruisia siirtoviivemaksuja, joiden taso on ollut vakiintunut ja ennakoitavissa oleva. Esimerkiksi vuonna 2021 siirtoviivemaksut ovat olleet 560 130 euroa. Yhtymähallitus päätti 8.11.2021 § 209 korottaa hoitoisuusluokituksen mukaisia hintoja hoitopäivältä siten, että hintaa on korotettu 100 % hoitopäivältä jatkohoitopaikkaa somaattisella sairaansijalla odottavasti potilaasta ilmoituspäivää seuraavasta päivästä alkaen.

ROVANIEMI

Päätöksen johdosta siirtoviivemaksut nousivat 7 130 225 euroon aikavälillä 1.1.2022-30.9.2022.

Yhtymähallituksen vuoden 2021 marraskuinen päätös on johtanut siihen, että kaupungin sosiaali- ja terveystalouden menot ovat kasvaneet kohtuuttomasti eikä niihin ehditty varautua vuoden 2022 talousarviossa. Kaupungilla ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa henkilöstön saatavuuteen etenkin vuoden 2022 aikana eikä näin saada potilaita kotiutettua keskussairaalan tiloista. Tämä ei ole yksin kuntien ratkaistavissa oleva asia, vaan tilanne on ollut valtakunnallisesti vaikea koronan ja siihen liittyvien hoitojonojen ja pakkorokotusten sekä muutenkin alaan liittyvien saatavuusongelmien ja työtaistelutoimien johdosta. Kunnat eivät ole voineet lähteä kilpailemaan henkilöstön saatavuudesta palkkojen korotuksella, koska se olisi johtanut kohtuuttomaan tilanteeseen hyvinvointialueen ja yhteiskuntavastuun kannalta tilanteessa, jossa palkat tulee harmonisoida hyvinvointialueen myötä. Yksin Rovaniemen kaupunki olisi voinut palkata reilusti lisätyövoimaa niillä siirtoviivemaksuilla, joita Lapin sairaanhoitopiiri on perinyt vuoden 2022 aikana. Kaupunki ei kuitenkaan ole saanut rekrytoitua tarvittavaa henkilöstöä ehdoilla, jotka olisivat taanneet kestävän palkkatason myös hyvinvointialueen kannalta.

Siirtoviivemaksuissa maksetut varat ovat poissa kuntalaisten palveluista, mikä on vastoin kuntalaisten etua. Kaupunki on käynyt useita keskusteluja sairaanhoitopiirin kanssa päätöksen kohtuuttomuudesta, kun päätöksen vaikutukset alkoivat näkyä. Sairaanhoitopiirin yhtymähallitusta on myös kirjallisesti vaadittu korjaamaan päätös hallintolain mukaisena asiavirheenä, mutta pyyntöä ei ole kuunneltu. Sairaanhoitopiiri on todennut seuraavasti:

“Sopimusmääräyksellä ei tarkoiteta sitä, että suoritteista laskutetaan pelkästään omakustannushinta. Omakustannushinta tosin on suoritehinnoittelun perusta, mutta suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa yhtymävaltuusto vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä ja voi tarvittaessa niitä muuttaa. Hinnoitteluperusteet tulee vahvistaa vähintään tulosaluetasolle. Suoritteiden yksikköhinnat vahvistaa hallitus etukäteen joulukuun loppuun mennessä. Yksikköhintoja määrättäessä arvioidaan suoritteiden määrä ja asiakkailta perittävien maksutulojen sekä varsinaisen toiminnan muiden tulojen määrä. Yksikköhintoja voidaan muuttaa toimintavuoden aikana talousarvion hyväksytyyn muutokseen perustuen ja niin, että yksikköhintoja korottava muutos voi tulla voimaan aikaisintaan ilmoitusta seuraavan kuukauden alusta lukien.”

Kaupungin näkemyksen mukaan se, että yhtymävaltuusto vahvistaa hinnoitteluperusteet ja yhtymähallitus yksikköhinnat, on normaalia julkisen hallinnon järjestämistä eikä anna vapautta poiketa sopimusmääräyksestä omakustannushinnan suhteen. On epäuskottavaa väittää, että siirtoviivemaksujen raju kaavamainen korottaminen perustuisi omakustannushintaan, joka sisältää toiminnan välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja

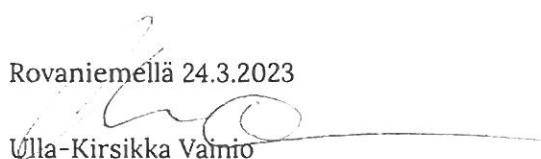
ROVANIEMI

pääomakustannukset etenkin, kun alkuperäisessä päätöksessä nimenomaan todetaan, että korotuksella ohjataan kuntia tehostamaan sovitun työnjaon toteuttamista. Lisäksi samassa kokouksessa, jossa kaupungin vaatimus käsiteltiin, käsiteltiin toisessa pykälässä siirtoviivemaksut uudelleen siten, että maksut poistettiin 1.10.2022 alkaen. Tämä antaa syyn epäillä, että yhtymähallitus tiedosti tässä vaiheessa tehneensä perussopimuksen vastaisen päätöksen. Yhtymähallitus on siirtänyt kaupungin vaatimuksen käsittelyä kokouksesta toiseen vuoden 2022 lopulla ja lopulta päättänyt, että asia ei aiheuta toimenpiteitä.

Koska päätös on tehty kuulematta jäsenkuntia tai edes etukäteen ilmoittamatta siitä, että se yhtymä tulee yksipuolisesti muuttamaan merkittävästi sopimuksen ehtoja, kaupunki on hakenut päätöksen purkamista korkeimmalta hallinto-oikeudelta vedoten päätöksen perussopimuksen vastaisuuteen. Kantansa tueksi kaupunki on vedonnut muun muassa Turun hallinto-oikeuden ratkaisuun 30.11.2010 10/0542/1 ja ratkaisuun KHO:2015:123 25.8.2015. Korkein hallinto-oikeus on 14.03.2023 päätöksellään 805/2023 hylännyt purkua koskevan hakemuksen katsoen, että kyseessä on kaupungin ja Lapin sairaanhoitopiirin välinen erimielisyys siirtoviivemaksusta ja asia on siten oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 20 §:n 1 momentin mukaisesti hallinto-riita asia, joka kuuluu hallinto-oikeuden käsiteltäväksi.

Edellä todetun lisäksi kaupunki katsoo, että kyseessä on myös hallintolain 66 §:n mukainen hallintosopimusta koskeva riita, joka tulee saattaa hallinto-oikeuden käsittelyyn hallintoriitamenettelynä. Suoritehinnoittelu perustuu Lapin sairaanhoitopiirin perussopimuksessa sovittuun. Siirtoviivemaksujen korottaminen ei siten ole sellainen asia, jonka yhtymähallitus olisi voinut päättää yksipuolisesti hallintopäätöksellä.

Rovaniemellä 24.3.2023

Ulla-Kirsikka Vainio

Kaupunginjohtaja

Rovaniemen kaupunki

Liitteet

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimus

Lapin sairaanhoitopiirin yhtymähallituksen päätös 8.11.2021 § 209

209 § SIIRTOVIIVEMAKSUN MUUTOS

Johtajaylilääkäri ja talousjohtaja 2.11.2021

Potilaiden siirtymisessä keskussairaalaan jatkohoitoon alueen terveyskeskuksiin, erityisesti Rovaniemelle, on ollut merkittäviä viiveitä. Useista neuvotteluista huolimatta asiaa ei ole saatu korjattua. Siirtoviiveistä aiheutuu huomattavaa tehottomuutta sairaalan toimintaan, joten ns. siirtoviivemaksua esitetään korotettavaksi ja aikaistettavaksi.

Sairaanhoitopiirin perussopimuksen 23 §: mukaan *"Suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää toiminnan välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääoma-kustannukset."* ja *"Suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa yhtiövaltuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Hinnoitteluperusteet tulee vahvistaa vähintään tulosaluetasolle. Suoritteiden yksikköhinnat vahvistaa hallitus etukäteen joulukuun loppuun mennessä. Yksikköhintoja määrättäessä arvioidaan suoritteiden määrä ja asiakkailta perittävien maksutulojen sekä varsinaisen toiminnan muiden tulojen määrä."* sekä *"Yksikköhintoja voidaan muuttaa toimintavuoden aikana talousarvion hyväksytyyn muutokseen perustuen ja niin, että yksikköhintoja korottava muutos voi tulla voimaan aikaisintaan ilmoitusta seuraavan kuukauden alusta lukien."*

Lapin keskussairaalan toimintaa on määrätietoisesti kehitetty avohoitoisemmaksi vuosien ajan. Sairaalahakojen keskimääräinen pituus on vakiintunut noin 4 vuorokauden mittaiseksi samalla kun monia aiemmin osastohoitoa edellyttäviä hoitoja ja toimenpiteitä on kehitetty niin, että kotiutuminen mahdollistuu ilman sairaalahakoa. Toiminnan kehittämisen myötä sairaansijoja on keskussairaalaan vähennetty merkittävästi ja haettu optimaalista kapasiteettia, jolla vastataan keskussairaalaan hoitotarpeen satunnaisvaihteluun Lapin väestössä. Keskussairaalan somaattisen hoidon sairaansijoja on vuoden 2021 lopussa käytettävissä 180.

Sairaansijakapasiteetti on määritetty siten, että työnjako ja yhteistyö perusterveydenhuollon kanssa toteutuu sovitulla tavalla. Keskussairaalaan sijaitsevasta terveyskeskusten ja sairaanhoitopiirin yhteispäivystyksestä tulee kyetä perusterveydenhuollon sairaalahoidon tarvitsevat potilaat siirtämään suoraan ja sujuvasti omien kuntien terveyskeskuksiin. Keskussairaalan osastolta tulee kyetä siirtämään potilas tutkimus, diagnostiikka ja hoidon aloittaminen -vaiheiden jälkeen jatkohoitoon terveyskeskukseen silloin kun sairaalahoidon tarpeen arvioidaan jatkuvan paria päivää enemmän tai kun kotiutuminen toimenpiteen tai hoidon jälkeen edellyttää kuntoutusjaksoa. Toimintamalli on rakennettu tiiviissä yhteistyössä terveyskeskusten kanssa.

Vuoden 2021 aikana terveyskeskusten, erityisesti Rovaniemen terveyskeskuksen, kyky ottaa vastaan jatkohoitoa tarvitsevia potilaita sairaalasta, on heikentynyt. Haastetta on pyritty ratkomaan vähintään viikoittaisissa kokouksissa ja kontakteissa, mutta tilannetta ei ole saatu haltuun. Viimeisten 14 viikon aikana keskimäärin 15 sairaansijaa (8%) on ollut päivittäin varattuna jatkohoitoa odottaville potilaille, joille keskussairaalahoidosta ei enää ole erityistä hyötyä. Muutamaa yksittäistä hoitopäivää lukuun ottamatta potilaat ovat odottaneet Rovaniemen terveyskeskuksen jatkohoitoon. Yhteisissä tilannepalaverissa ongelmaksi ovat terveyskeskuksen edustajat määrittäneet kotihoidon riittämättömän resursoinnin. Yhteinen käsitys on, että sairaansijojen kokonaismäärä on Rovaniemellä riittävä.

Jatkohoidon toteutumattomuus on johtanut siihen, että rovaniemeläisiä potilaita, joiden toimenpiteen tiedetään ennakoitavan jatkohoitoa tai kuntoutusta terveyskeskuksen osastolla, ei ole voitu normaalisti ottaa leikkattavaksi. Sairaalakapasiteetin rajallisuus on johtanut siihen, että myös muiden kuntien asukkaiden leikkauksia on jouduttu perumaan osastojen toimiessa ylipaikkatilanteessa. Leikkauksia on syksyn aikana jouduttu perumaan kymmeniä useissa jaksoissa. Hoitoon pääsy on toistaiseksi Lapin keskussairaalaan ollut hyvä, mutta se heikkenee, kun hoitokapasiteetin rajoittava tekijä ovat sairaansijat eikä erityisosajajat tai toimenpidehenkilökunta. Lisäksi sairaalan taloudellisuuden kannalta on epätarkoituksenmukaista, että jatkohoito rajoittaa toimenpidehenkilökunnan hyödyntämistä väestön tarvitsemiin hoitoihin.

Vuonna 2021 käytettävistä hinnoista on hallitus tehnyt päätöksen 16.12.2020 § 206 (Käyttösuunnitelman 2021 hyväksyminen). Päätöksen mukaan jatkohoitopaikkaa yli 3 vuorokautta somaattisella sairaansijalla ja yli 5 päivää psykiatrisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään ns. siirtoviivemaksuna 50 %:lla korotettuna hoitopäivältä potilaan hoitoisuusluokituksen mukaan.

Tilannekuvan perusteella esitetään, että jatkohoitopaikkaa odottavien siirtoviivemaksuja korotetaan ohjaamaan kuntia tehostamaan sovitun työnjaon toteuttamista, ja että maksun määrääytymistä somaattisesta vuodeosastohoidosta aikaistetaan.

Esitys Sairaanhoidopiirin johtaja

Hallitus päättää

1. muuttaa hinnoittelua siten, että jatkohoitopaikkaa somaattisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään ilmoituspäivää seuraavasta päivästä lähtien ns. siirtoviivemaksu, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 100 %:lla korotettuna;
2. hyväksyä, että tämän päätöksen perusteella perustetaan somaattiseen erikoissairaanhoidon uudet tarvittavat hintaluokat;
3. että somaattisen erikoissairaanhoidon uudet korotetun siirtoviivemaksun mukaiset hintaluokat tulevat voimaan 1.12.2021 alkaen ja ovat voimassa 31.12.2022 asti, ellei hallitus erikseen toisin päättä;
4. hyväksyä, että psykiatrisen erikoissairaanhoidon osalta siirtoviivemaksut pysyvät ennallaan ja yli 5 päivää psykiatrisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään ns. siirtoviivemaksu nykyisen suuruisena, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 50 %:lla korotettuna.

Sairaanhoidopiirin johtajan muutettu esitys:

Hallitus päättää

1. muuttaa hinnoittelua 1.12.2021 alkaen siten, että jatkohoitopaikkaa somaattisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään jo ilmoituspäivää seuraavasta päivästä lähtien ns. siirtoviivemaksu, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 50 %:lla korotettuna;
2. muuttaa hinnoittelua 1.1.2022 alkaen siten, että jatkohoitopaikkaa somaattisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään ilmoituspäivää seuraavasta päivästä lähtien ns. siirtoviivemaksu, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 100 %:lla korotettuna;
3. että muutokset ovat voimassa 31.12.2022 asti, ellei hallitus erikseen toisin päättä;

4. hyväksyä, että tämän päätöksen perusteella valmistellaan somaattiseen erikoissairaanhoidon uudet tarvittavat hintaluokat käyttösuunnitelmaan 2022;
5. hyväksyä, että psykiatrisen erikoissairaanhoidon osalta siirtoviivemaksut pysyvät ennallaan ja yli 5 päivää psykiatrisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään ns. siirtoviivemaksu nykyisen suuruisena, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 50 %:lla korotettuna.

Päätös

Muutetun esityksen mukaisesti.

Lisätietoja johtajaylilääkäri Jukka Mattila 050 572 6277
talousjohtaja Elisa Kusmin 040 758 2762
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

Täytäntöönpano ote jäsenkunnille

Otteen oikeaksi todistaa
Rovaniemellä 15.11.2021

Mari Haataja
johdon sihteeri
Lapin sairaanhoitopiirin ky

OIKAISUVAATIMUKSET JA VALITUSOSOITUS

MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Kieltojen perusteet	Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Pykälät: 197, 198, 199, 201, 207, 208, 210, 211, 212
	Koska päätöksestä voidaan tehdä kuntalain 134 §:n mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla: Pykälät: 200, 202, 203, 204, 205, 206, 209, 213, 214
	Hallintolainkäyttölain (586/1996) 5 §/muun lainsäädännön mukaan seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla. Pykälät ja valituskieltojen perusteet

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimus viranomaisen ja -aika	Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, osoite ja postiosoite: Lapin sairaanhoitopiiri Yhtymähallitus PL 8041 96101 ROVANIEMI Pykälät: 200, 202, 203, 204, 205, 206, 209, 213, 214 Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.
Oikaisuvaatimuksen sisältö	Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on tekijän allekirjoitettava.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomaisen ja valitusaika	<p>Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella. Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksin vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksin myös asianosainen sekä kunnan jäsen.</p> <p>Valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite:</p> <p>Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden yhteystiedot ovat: Käyntiosoite: Isokatu 4, OULU Postiosoite: PL 189, 90101 OULU Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet</p> <p>Kunnallisvalitus, pykälät: valitusaika 30 päivää</p> <p>Hallintovalitus, pykälät: valitusaika 30 päivää</p> <p>Muu valitusviranomaisen, osoite ja postiosoite: Pykälät: valitusaika päivää Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaannista.</p>
Valituskirjelmä	<p>Valitus tehdään kirjallisesti. Valituskirjelmässä, joka on osoitettava valitusviranomaiselle, on ilmoitettava:</p> <ol style="list-style-type: none">1) päätös, johon haetaan muutosta;2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi; sekä3) perusteet, joilla muutosta vaaditaan. <p>Jos asiassa tarvitaan valituslupa, valituskirjelmässä on ilmoitettava, minkä vuoksi valituslupa tulisi myöntää.</p> <p>Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.</p> <p>Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa.</p> <p>Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.</p> <p>Valituskirjelmään on liitettävä:</p> <ol style="list-style-type: none">1) päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;2) todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä jo ole aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
Valitusasiakirjojen toimittaminen	<p>Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan päättymistä.</p> <p>Valitusasiakirjat voi toimittaa myös: nimi, osoite ja postiosoite: Pykälät:</p> <p>Valitusasiakirjat on toimitettava 1) nimi, osoite ja postiosoite: Pykälät:</p>
Lisätietoja	<p>Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa voidaan periä tuomioistuinmaksulain (1455/2015) nojalla oikeudenkäyntimaksu. Jos hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi, oikeudenkäyntimaksua ei peritä.</p> <p>Yksityiskohtainen oikaisuvaatimushoje / valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.</p>

1) Jos toimitetaan muulle kuin valitusviranomaiselle

Liitetään pöytäkirjaan

lapha.fi**Lapin hyvinvointialue**Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vddLapin hyvinvointialue
PL 8041
96101 Rovaniemi
kirjaamo@lapha.fiPohjois-Suomen hallinto-oikeus
PL 189
90101 Oulu
pohjois-suomi.hao@oikeus.fi**Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle****Vastine****Hallinto-oikeuden diaarinumero**

476/03.04.04.04.29/2023

Hyvinvointialueen diaarinumero

LAPHA/2972/00.02.01/2023

Hakija

Rovaniemen kaupunki

AsiaLapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän siirtoviivemaksujen perusteisiin
kohdistuva hallintosopimusriita**Vastineen antaja**

Lapin hyvinvointialue

Lapin hyvinvointialueen aluehallitus on päättänyt vastineen antamisesta
17.5.2023 § 186.**Vastine**Lapin hyvinvointialue katsoo jäljempänä esitettävillä perusteilla, että hakemus
tulee jättää tutkimatta. Mikäli hallinto-oikeus kuitenkin ottaa asian
tutkittavakseen, hakemus tulee hylätä.**Asiaa ei tule käsitellä hallintoriita-asiana**Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 20 §:n 1 mukaan hallinto-
oikeus voi käsitellä hallintoriita-asiana riidan, joka koskee julkisoikeudellista

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

maksuvelvollisuutta, julkisoikeudellisesta oikeussuhteesta johtuvaa velvollisuutta tai hallintosopimusta.

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 20 § 2 mukaan asiaa ei kuitenkaan käsitellä hallintoriita-asiana, jos asia voidaan tai on voitu ratkaista hallintopäätöksellä.

Hakemus koskee Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallituksen tekemää hallintopäätöstä, johon Rovaniemen kaupunki ei ole hakenut muutosta aikanaan säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin. Asia on siis voitu ratkaista ja ratkaistukin hallintopäätöksellä, joten sitä ei tule käsitellä hallintoriita-asiana.

Hyvinvointialue ei ole asianosainen

Rovaniemen kaupunki vaatii Lapin hyvinvointialuetta palauttamaan Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallituksen päätöksellä perimät siirtoviivemaksut "entisille jäsenkunnilleen".

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (voimaantulolaki, 616/2021) sairaanhoitopiirien kuntayhtymät siirrettiin varoiteen ja velkoiteen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1.1.2023. Hyvinvointialue ei kuitenkaan ole kuntayhtymän jatke, vaan julkisoikeudellinen yhteisö, jolla on alueellaan itsehallinto. Hyvinvointialueella ei ole hakemuksessa mainittuja "entisiä jäsenkuntia".

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimus oli sairaanhoitopiirin jäsenkuntien välinen sopimus, joka ei koske hyvinvointialuetta ja jota ei miltään osin sovelleta hyvinvointialueeseen. Mahdolliset vaatimukset siirtoviivemaksujen palauttamisesta tulee osoittaa entisen Lapin sairaanhoitopiirin 14 muulle jäsenkunnalle, joita ovat Enontekiö, Inari, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio, Pelkosenniemi, Pello, Posio, Ranua, Salla, Savukoski, Sodankylä ja Utsjoki.

Mikäli hallinto-oikeus vastoin edellä ja jäljempänä lausuttua kuitenkin ottaa vaatimuksen hyvinvointialuetta kohtaan tutkittavakseen, on asiassa välttämätöntä kuulla entisen Lapin sairaanhoitopiirin em. 14 muuta jäsenkuntaa.

Lapin sairaanhoitopiiri on päättänyt palauttaa siirtoviivemaksuista kertyneet varat jäsenkunnilleen

Siirtoviivemaksuista kertyneet varat eivät ole siirtyneet Lapin hyvinvointialueelle. Voimaantulolain 33 § (Kuntayhtymän taseeseen kertyneet ali- ja ylijäämät) mukaan sairaanhoitopiirien kuntayhtymien jäsenkuntien oli katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättivät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto päätti 2.12.2022 § 25 jakaa taseessa olevat edellisten tilikausien ylijäämät jäsenkunnille peruspääomien suhteessa sekä tehdä jäsenkuntalaskutuksen oikaisun vuoden 2022 tilinpäätökseen jäsenkuntalaskutusten suhteessa. Ylijäämän palautuksen ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisun seurauksena Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän taseessa aiempien vuosien ja tilikauden 2022 yli-/alijäämä on 0 euroa. Siirtoviivemaksuista kertyneet varat eivät ole siirtyneet Lapin hyvinvointialueelle, vaan ne on päätetty palauttaa Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkunnille.

Rovaniemen kaupungin Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän valtuustoon valitsevat jäsenet eivät ole kokouksessa 2.12.2022 vastustaneet päätösesitystä ylijäämän palautuksesta ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisusta. Yhtymävaltuuston päätös 2.12.2022 § 25 on annettu tiedoksi kuntayhtymän jäsenkunnille ja on lainvoimainen. Rovaniemen kaupunki ei ole hakenut em. yhtymävaltuuston päätökseen muutosta aikanaan säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin. Siirtoviivemaksua koskeva asia on niin ollen myös 2.12.2022 ratkaistu hallintopäätöksellä, joten sitä ei tule käsitellä hallintoriita-asiana.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen ja voimaannapolain tarkoitus on, että kunnat vastaavat sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisestä ja em. palveluiden rahoituksesta 31.12.2022 saakka ja hyvinvointialueet 1.1.2023 alkaen. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ennen vuotta 2023 kunnilta perimät siirtoviivemaksut ovat osa kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevaa terveydenhuoltoa, josta hyvinvointialue ei ole rahoitusvastuussa.

Mikäli siirtoviivemaksuja päätettäisiin määrätä palautettavaksi, tulisi maksuvelvoite kohdistaa entisen Lapin sairaanhoitopiirin jäsenkuntiin, ei hyvinvointialueeseen. Mikäli hallinto-oikeus velvoittaisi Lapin hyvinvointialueen palauttamaan Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallituksen päätöksellä perimät siirtoviivemaksut, tulisi hyvinvointialue vaatimaan sairaanhoitopiirin jäsenkuntia vastaamaan siirtoviivemaksujen palauttamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Vastine Rovaniemen kaupungin vaatimuksiin ja niiden perusteluihin

Asiassa on kyse siitä, onko Lapin sairaanhoitopiirin yhtymähallituksella ollut oikeus päättää suoritteiden yksikköhinnoista ja siirtoviivemaksusta ja mitä tarkoitetaan suoritehinnoittelun perusteena olevalla omakustannushinnalla.

Sovellettavat oikeusohjeet

Kuntalain (410/2015) 14 §:n 2 momentin 8 kohdan mukaan kunnanvaltuuston tulee päättää kunnan palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä perusteista. Kuntalain 64 §:n 1 momentin mukaan kuntayhtymään sovelletaan, mitä kunnasta säädetään mm. 14 §:ssä.

Kuntalain 55 §:n 1 momentin mukaan kuntayhtymä perustetaan kuntien välisellä valtuustojen hyväksymällä sopimuksella (perussopimus). Kuntalain 56 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan perussopimuksessa on sovittava

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue
Lappi buresveadjinguovlu
Lappi pyereestvaljeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

jäsenkuntien osuudesta kuntayhtymän peruspääomaan ja varoihin sekä vastuusta sen veloista sekä muista kuntayhtymän taloutta koskevista asioista.

Kuntalain 58 §:n 1 momentin mukaan kuntayhtymän päätösvaltaa käyttää yhtymävaltuusto tai yhtymäkokous. Pykälän 2 momentin mukaan kuntayhtymällä voi olla myös muita perussopimuksessa sovittuja toimielimiä.

Perussopimuksen määräykset

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen 2 § mukaan kuntayhtymän tehtävänä on ollut järjestää jäsenkuntiensa puolesta sairaanhoitopiirille laissa säädetty tehtävät. Lisäksi kuntayhtymä on voinut tuottaa terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja muita palveluja. Tehtävänsä toteuttamiseksi kuntayhtymä on omistanut ja hallinnut sairaaloita ja muita toimintayksiköitä.

Perussopimuksen 9 § mukaan kuntayhtymän ylintä päätösvaltaa jäsenkunnat ovat käyttäneet yhtymävaltuuston kokouksissa. Yhtymävaltuusto on päättänyt kuntayhtymän niistä asioista, jotka kuntalaissa on säädetty valtuuston tehtäväksi.

Perussopimuksen 12 § mukaan yhtymähallitus valvoo kuntayhtymän etua ja päättää niistä asioista, joita ei kuntalain tai tämän perussopimuksen mukaan ole määrätty yhtymävaltuuston päätettäväksi. Yhtymävaltuusto voi hallintosäännössä tai muissa johtosäännöissä siirtää toimivaltaansa kuntayhtymän muille toimielimille, luottamushenkilöille ja viranhaltijoille, ja se voi hallintosäännössä antaa näille viranomaisille oikeuden siirtää niille siirrettyä toimivaltaa edelleen.

Perussopimuksen 23 § (Suoritteiden hinnoittelu ja laskutus) mukaan suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa yhtymävaltuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Hinnoitteluperusteet tulee vahvistaa vähintään tulosaluetasolle. Suoritteiden yksikköhinnat vahvistaa hallitus etukäteen joulukuun loppuun mennessä. Yksikköhintoja määrättäessä arvioidaan suoritteiden määrä ja asiakkailta perittävien maksutulojen sekä varsinaisen toiminnan muiden tulojen määrä. Yksikköhintoja voidaan muuttaa toimintavuoden aikana talousarvion hyväksytyyn muutokseen perustuen ja niin, että yksikköhintoja korottava muutos voi tulla voimaan aikaisintaan ilmoitusta seuraavan kuukauden alusta lukien. Suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää toiminnan välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset. Jäsenkuntia laskutetaan yhdenmukaisin perustein. Kuntayhtymä voi tehdä yhden tai useamman jäsenkunnan kanssa sopimuksen tulosityksiköiden palvelutuotannosta ja sen laskutuksesta. Sopimuksen perusteiden tulee olla kaikille jäsenkunnille yhdenmukaiset. Ellei sopimusta jonkin kunnan/kuntien kanssa tehdä, kuntaa/kuntia laskutetaan hallituksen vahvistamilla yksikköhinnoilla.

Yhtymävaltuuston ja yhtymähallituksen päätökset suoritteiden hinnoittelusta

Sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto on 26.11.2020 § 35 hyväksynyt kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2021-2023 ja talousarvion vuodelle 2021. Taloussuunnitelma ja talousarvio on sisältänyt

sekä ulkoiset että sisäiset tulot ja menot. Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2021 yhtymävaltuusto myös vahvisti suoritteiden hinnoitteluperusteet.

Toiminta- ja taloussuunnitelman tultua hyväksytyksi valtuustossa yhtymähallituksen tuli vahvistaa talousarvion käyttösuunnitelma. Käyttösuunnitelmassa yhtymähallitus vahvistaa palveluista perittävät hinnat. Yhtymähallitus on tämän perusteella hyväksyessään 16.12.2020 § 208 käyttösuunnitelman vuodelle 2021 päättänyt palveluista perittävistä hinnoista. Päätöksen mukaan jatkohoitopaikkaa yli 3 vuorokautta somaattisella sairaansijalla ja yli 5 päivää psykiatrisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään ns. siirtoviivemaksuna 50 %:lla korotettuna hoitopäivältä potilaan hoitoisuusluokituksen mukaan.

Perussopimuksen mukaan yksikköhintoja voidaan muuttaa toimintavuoden aikana talousarvion hyväksytyyn muutokseen perustuen ja niin, että yksikköhintoja korottava muutos voi tulla voimaan aikaisintaan ilmoitusta seuraavan kuukauden alusta lukien. Yhtymähallitus päätti 8.11.2021 § 209 (1) muuttaa hinnoittelua 1.12.2021 alkaen siten, että jatkohoitopaikkaa somaattisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään jo ilmoituspäivää seuraavasta päivästä lähtien ns. siirtoviivemaksu, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 50 %:lla korotettuna; (2) muuttaa hinnoittelua 1.1.2022 alkaen siten, että jatkohoitopaikkaa somaattisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään ilmoituspäivää seuraavasta päivästä lähtien ns. siirtoviivemaksu, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 100 %:lla korotettuna; (3) että muutokset ovat voimassa 31.12.2022 asti, ellei hallitus erikseen toisin päättä; (4) hyväksyä, että tämän päätöksen perusteella valmistellaan somaattiseen erikoissairaanhoidon uudet tarvittavat hintaluokat käyttösuunnitelmaan 2022 ja (5) hyväksyä, että psykiatrisen erikoissairaanhoidon osalta siirtoviivemaksut pysyvät ennallaan ja yli 5 päivää psykiatrisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään ns. siirtoviivemaksu nykyisen suuruisena, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 50 %:lla korotettuna.

Kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelman vuosille 2022–2024 ja talousarvion vuodelle 2022 yhtymävaltuusto hyväksyi 26.11.2021 § 34. Kuten aikaisempina vuosina, taloussuunnitelma ja talousarvio on sisältänyt sekä ulkoiset että sisäiset tulot ja menot. Hyväksyessään talousarvion vuodelle 2022 yhtymävaltuusto vahvisti suoritteiden hinnoitteluperusteet. Yhtymähallitus on puolestaan perussopimuksen määräyksen nojalla 13.12.2021 § 231 hyväksyessään käyttösuunnitelman vuodelle 2022 muun ohella päättänyt palveluista perittävistä hinnoista jäsenkunnilta.

Yhtymähallituksen hyväksymän käyttösuunnitelman 2022 kohdan 11.2. mukaan jatkohoitopaikkaa odottavasta potilaasta perittävä lisämaksu Somaattisella sairaansijalla jatkohoitopaikkaa perustason hoitoon odottavasta potilaasta peritään lisämaksu potilaan kotikunnalta. Ilmoituspäivää seuraavasta päivästä lähtien peritään ns. siirtoviivemaksu, eli hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään 100 %:lla korotettuna. Psykiatrisessa sairaalahoidossa jatkohoitopaikkaa perustason hoitoon yli 5 päivää odottavasta potilaasta peritään lisämaksu potilaan kotikunnalta. Maksu peritään 6. päivästä alkaen siitä päivästä, kun potilaan

terveydentila ei vaadi psykiatrista erikoissairaanhoidoa ja siirtämismaksu on tehty terveyskeskukselle. Odotusajalta peritään hoitoisuusluokituksen mukainen hinta korotettuna 50 %:lla.

Perussopimuksen 23 §:n mukainen suoritehinnoittelun perustana oleva omakustannushinta, joka sisältää toiminnan välttämättömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset, on sairaanhoitopiiriin näkemyksen mukaan mahdollistanut siirtoviivemaksun perimisen jäsenkunnilta. Omakustannushinta on suoritehinnoittelun perusta, mutta kuten edellä on todettu, suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa yhtymävaltuusto vuosittain talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Suoritteiden yksikköhinnat puolestaan vahvistaa yhtymähallitus ja voi tarvittaessa niitä muuttaa.

Siirtoviivemaksun tarkoituksesta

Siirtoviivemaksu on maksu suoritteesta, joka palvelun tuottajalle syntyy, kun potilas, joka ei enää tarvitse erikoissairaanhoidoa, odottaa jatkohoitoon siirtymistä erikoissairaanhoidon vuodepaikalla. Siirtoviivemaksulla olevat potilaat vievät paikan erikoissairaanhoidoa tarvitsevilta potilailta, jolloin hoidon viivästyessä siitä aiheutuvat kulut kasvavat. Lapin keskussairaala on laajan päivystyksen sairaala, jonka vuoksi sairaalassa tulee olla vuodepaikkoja vastaanottamaan päivystyspotilaita ja elektiivisiä (suunniteltuja ei-kiireellisiä) potilaita. Lisäksi laajan päivystyksen sairaalan tulee kapasiteetillaan, mukaan lukien hoitopaikoillaan, kyetä vastaamaan yllättäviin tarpeisiin esimerkiksi suuronnettomuustilanteissa. Nämä terveydenhuoltolain mukaiset erikoissairaanhoidon tehtävät vaarantuvat, jos merkittävä osa keskussairaalan vuodepaikoista on sellaisten potilaiden käytössä, jotka eivät erikoissairaanhoidoa tarvitse.

Perusterveydenhuoltoa ei ole sovittu toteutettavaksi sairaanhoitopiiriin vuodeosastoilla ilman erillistä sopimusta. Jäsenkunnan jättäessä perusterveydenhuollon tarpeessa olevia potilaita odottamaan erikoissairaanhoidon vuodeosastoille tarkoituksenmukainen, sovittu erikoissairaanhoido estyy tältä osin ja asianomainen kunta toimii vastoin velvoitteitaan. Tästä aiheutuu kustannuksia sairaanhoitopiirille, joka kuitenkin on varannut sairaansijojen lisäksi tarvittavat muut resurssit erikoissairaanhoidon käyttöön, mutta ei pysty niitä täysimääräisesti hyödyntämään. Siirtoviivemaksu kattaa nämä jäsenkunnan menettelystä johtuvat sairaanhoitopiiriin epäsuorat kustannukset.

Vuoden 2021 aikana terveyskeskusten, erityisesti Rovaniemen terveyskeskuksen, kyky ottaa vastaan jatkohoitoa tarvitsevia potilaita Lapin keskussairaalaan, alkoi merkittävästi heikentyä. Ongelmaa pyrittiin ratkaisemaan viikoittaisissa kokouksissa ja kontakteissa kaupungin kanssa, mutta kaupunki ei saanut tilannetta haltuun. Syksyllä 2021 keskimäärin 15 sairaansijaa eli lähes 10 prosenttia keskussairaalan sairaansijoista oli päivittäin varattuna jatkohoitoa odottaville potilaille, jotka eivät erikoissairaanhoidoa tarvitse. Muutamaa yksittäistä hoitopäivää lukuun ottamatta potilaat olivat odottaneet Rovaniemen perusterveydenhuollon jatkohoitoon. Sairaalakapasiteetin rajallisuus ja jatkohoidon toteutumattomuus johti siihen, että rovaniemeläisiä potilaita, joiden toimenpiteen tiedettiin ennakoitavan jatkohoitoa tai kuntoutusta terveyskeskuksen

osastolla, ei voitu normaalisti ottaa leikattavaksi. Myös muiden kuntien asukkaiden leikkauksia jouduttiin perumaan osastojen toimiessa ylipaikkatilanteessa. Leikkauksia jouduttiin perumaan kymmeniä useissa jaksoissa.

Vuoden 2022 aikana keskussairaalaista jatkohoitoon siirtoa odottavien potilaiden määrä entisestään lisääntyi. Valtaosa potilaista oli edelleen rovaniemeläisiä, jotka odottivat siirtoa Rovaniemen perusterveydenhuoltoon. Jatkohoitopaikkaa odottavien rovaniemeläisten potilaiden hoitopäiviä (arkipäivät maanantaista perjantaihin) kertyi tammikuun - maaliskuun aikana yhteensä 1210 päivää eli keskimäärin 403 päivää kuukaudessa, kun vuonna 2021 vastaavana aikana hoitopäiviä yhteensä oli 277. Muiden jäsenkuntien osalta vastaava määrä 2011 oli yhteensä 34, edellisenä vuonna 15. Toukokuun loppuun mennessä somaattisilla sairaansijoilla Rovaniemen kaupungin jatkohoitopaikkaa odottavien potilaiden hoitopäiviä oli kertynyt 2 715 päivää, eli ns. siirtoviivepotilaita oli hoidettavana keskussairaalaissa alkuvuoden aikana keskimäärin 18 potilasta/hoitopäivä, heinäkuun loppuun mennessä jo 3 619 päivää, joista 95 prosenttia oli rovaniemeläisiä. Enimmillään tällaisia potilaita oli jopa 30, eli lähes 20 prosenttia keskussairaalan kaikista somaattisista sairaansijoista oli varattuna potilaille, jotka erikoissairaanhoidoa eivät tarvitse. Tämä tarkoitti, että entistä enemmän potilaiden elektiivisiä toimenpiteitä oli vuodeosastohoitopaikan puuttuessa peruttava. Sanomattakin on selvää, että tällainen tilanne paitsi aiheutti toimenpidettä odottaville potilaille tarpeettomia kärsimyksiä, myös vakavasti vaaransi heidän oikeuttaan asianmukaiseen ja oikea-aikaiseen hoitoon.

Siirtoviivemaksujen määrä

Rovaniemen kaupunki väittää hallinto-oikeudelle osoittamassaan hakemuksessa, että sen maksamat siirtoviivemaksut aikavälillä 1.1.2022 – 30.9.2022 nousivat 7 130 225 euroon. Lisäksi kaupunki tuo esiin, että sosiaali- ja terveystalvelujen menot ovat kasvaneet kohtuuttomasti, eikä kaupunki niihin siirtoviivemaksun korottamisen takia ehtinyt varautua vuoden 2022 talousarviossa.

Väite siirtoviivemaksun määrästä on virheellinen ja harhaanjohtava. Kaupungin hakemuksessa mainittu runsaan 7 miljoonan euron suuruinen maksujen kokonaissumma sisältää sairaanhoitopiirin käyttösuunnitelmassa vahvistetut potilaiden hoidosta perityt korottamattomat hoitopäivämaksut lisättynä siirtoviivemaksulla. Summa ei siten koostu pelkästään siirtoviivemaksuista. Siirtoviivemaksujen osuus on n. 3,4 miljoonaa euroa ja loppuosa muodostuu siis normaaleista korottamattomista hoitopäivien hinnoista ilman siirtoviivemaksua.

Kaupunki on hakemuksessaan myöntänyt ennen vuotta 2022 voimassa olleen siirtoviivemaksun kohtuulliseksi. Kun siirtoviivemaksu on korotettu 50 %:sta 100 %:iin 1.1.2022 alkaen, on siirtoviivemaksun korotuksen osuus suuruusluokkana arviolta n. 1,8 miljoonaa euroa ja kaupungin hyväksymän 50 % suuruisen siirtoviivemaksun osuus suuruusluokkana n. 1,6 miljoonaa euroa. Koska myös siirtoviiveen alkamisajankohtaa on muutettu, vaatisi siirtoviivemaksun muutoksen vaikutuksen tarkempi laskenta kohtuuttoman

määrän käsityötä. Siirtoviivehoitopäiviä 1.1.-30.9.2022 oli n. 4.300. Tarkka laskelma edellyttäisi jokaisen siirtoviivepotilaan jokaisen hoitajakson ja jokaisen hoitopäivän manuaalista uudelleenhinnoittelua, joka olisi todella suuritöistä.

Rovaniemen kaupungin osuus sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston päätöksen 2.12.2022 § 25 mukaisesta jäsenkuntalaskutuksen oikaisusta vuodelta 2022 on yhteensä n. 2,9 miljoonaa euroa. Mikäli siirtoviivemaksu 3,4 miljoonaa euroa palautettaisiin Rovaniemen kaupungille kokonaan, alenisi kaupungin saama jäsenkuntalaskutuksen oikaisu vastaavasti 2,15 miljoonalla eurolla 0,78 miljoonaan euroon, joten Rovaniemen "nettohyöty" olisi n. 1,28 miljoonaa euroa. Mikäli siirtoviivemaksuna olisi peritty vain kaupungin hyväksymä 50 % korotus hoitopäivän hintaan, tulisi siirtoviivemaksuja palautettavaksi kaupungille n. 1,8 miljoonaa euroa. Tällöin jäsenkuntalaskutuksen oikaisu alenisi n. 2,9 miljoonasta eurosta n. 1,9 miljoonaan euroon ja "nettohyöty" olisi n. 0,6 miljoonaa euroa. Rovaniemen saama "nettohyöty" olisi siis kaupungin vaatiman yli 7 miljoonan euron sijasta todellisuudessa n. 0,6 miljoonaa euroa. Tuo "nettohyöty" vähennettäisiin kaikissa tapauksissa entisen Lapin sairaanhoitopiirin 14 muun jäsenkunnan saamasta jäsenkuntalaskutuksen oikaisusta.

Jäsenkunnalta perittävä siirtoviivemaksujen määrä oli riippuvainen yksinomaan siitä, kuinka paljon kunnan vastuulla olevia siirtoviivepotilaita kunakin vuonna keskussairaalassa hoidettiin. Se, että kaupunki on vuonna 2021, kuten aiempina vuosinakin, maksanut siirtoviivemaksuja huomattavasti vähemmän kuin vuonna 2022, johtuu suurimmalta osaltaan vain siitä, että kaupunki on aiempina vuosina omilla toimenpiteillään kyennyt siirtämään oikea-aikaisesti valtaosan potilaistaan keskussairaalaan omaan perusterveydenhuoltoonsa, jolloin siirtoviivemaksujen perimiseen ei ole ollut tarvetta. Edellä on todettu, kuinka rovaniemeläisten siirtoviivepotilaiden määrä on merkittävästi lisääntynyt syksyllä 2021 ja erityisesti vuonna 2022.

Järjestämisvastuu sekä erikoissairaanhoidosta, perusterveydenhuollosta että ikääntyneiden palveluista on siirtynyt hyvinvointialueelle 1.1.2023. On syytä todeta, että kuluvan vuoden puolella siirtoviiveistä on päästy pääosin eroon ja valtaosa myös rovaniemeläisistä potilaista saadaan siirrettyä oikea-aikaisesti erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon perusterveydenhuoltoon.

Siirtoviivemaksuista luopumisesta

Sairaanhoitopiirin yhtymähallitus päätös 20.9.2022 § 140, ettei siirtoviivemaksua peritä 1.10.2022 alkaen, tehtiin tilanteessa, jossa sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistukseen liittyen sairaanhoitopiirin toiminta oli vuoden 2023 alusta siirtymässä hyvinvointialueelle. Syyskuussa 2022 oli jo selvää, että Rovaniemen kaupunki ei ole halukas tai kykenevä tekemään päätöksiä, jotka olisivat parantaneet kaupungin valmiuksia ottaa vastaan jatkohoitoa tarvitsevia potilaita Lapin keskussairaalaan kaupungin ollessa vielä järjestämisvastuussa sosiaali- ja terveystalouden loppuvuoden 2022 ajan. Päätös perustui ennen kaikkea kuntayhtymän suotuisaan taloustilanteeseen loppuvuonna 2022, jonka vuoksi ei katsottu tarpeenmukaiseksi kerryttää ylijäämää palautettavaksi jäsenkunnille. Toisin

lapha.fi

Lapin hyvinvointialue

Lappi buresveadjinguovlu
Laapi pyereestvaijeemkuávlu
Lappi pue'rrvääjjamvu'vdd

kuin kaupunki väittää, kyse ei siten ollut siitä, että yhtymähallitus olisi katsonut siirtoviivamaksun korottamispäätöksen perussopimuksen vastaiseksi.

Yhteenvetona edellä olevan perusteella todetaan, että sairaanhoitopiirin yhtymähallitus on voinut päättää siirtoviivemaksusta ja sen korottamisesta hallintopäätöksellä, kuten se on tehnytkin. Rovaniemen kaupungin vaatimus on perusteeton ja määrältään virheellinen.

Rovaniemellä 17.5.2023

Lapin hyvinvointialue

Jari Jokela
hyvinvointialuejohtaja
p. 040 5323 998, jari.jokela@lapha.fi

Sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain 9 § mukaan vireillepanossa ja asian muussa käsittelyssä vaatimuksen kirjallisesta muodosta täyttää myös viranomaiselle toimitettu sähköinen asiakirja. Viranomaiselle saapunutta sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Liite Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuuston päätös 2.12.2022 § 25
Yli- ja alijäämien käsittely kuntayhtymän siirtyessä Lapin hyvinvointialueelle

Lapin sairaanhoidopiirin yhtymävaltuusto
Pöytäkirja

LSHP/4906/02.02.02/2022

25 § Yli- ja alijäämien käsittely kuntayhtymän siirtyessä Lapin hyvinvointialueelle

Lapin sairaanhoidopiirin yhtymähallitus 162 § 17.11.2022

Lapin sairaanhoidopiirin yhtymähallitus 162 § 17.11.2022

Sairaanhoidopiirin johtaja ja talousjohtaja 14.11.2022

Voimaanpanolain (Lakisosaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta 616/2021) 20 §:n mukaan erikoissairaanhoidolain 7 §:ssä mainittujen sairaanhoidopiirien kuntayhtymät sekä kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain (519/1977) 6 §:n 1 momentissa tarkoitetut erityishuoltopiirit siirretään varoineen ja velkoineen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1 päivänä tammikuuta 2023. Samaisen lain 33 §:ssä todetaan, että 20 §:ssä tarkoitettujen kuntayhtymien jäsenkuntien on katettava kuntayhtymän taseeseen kertynyt alijäämä kuntalain (410/2015) säännösten mukaisesti ennen kuntayhtymän siirtämistä hyvinvointialueelle. Taseeseen kertyneen ylijäämän käsittelystä kuntayhtymän jäsenkunnat päättävät kuntayhtymän perussopimuksen mukaisesti.

Voimaanpanolain mukaisesti tulee yhtymävaltuuston päättää kuntayhtymän aiempien vuosien ylijäämien palauttamisesta ennen kuntayhtymän siirtymistä Lapin hyvinvointialueelle. Lapin sairaanhoidopiirin kuntayhtymän taseessa on aiempien vuosien tilinpäätöksistä kertynyttä ylijäämää 13 660 964,10 €. Perussopimuksessa ei ole sopimuskohtaa, jossa olisi määritelty menettelyä aiempien vuosien ylijäämien palauttamisesta. Perussopimuksessa on kohta "Kuntayhtymän purkamisen" ja siinä 27 § Kuntayhtymän purkamisen ja loppuselvityksen kustannusten ja velkojen suorittamiseen eikä sitoumusten täyttämiseen, jaetaan jäsenkunnille niiden peruspääomaosuuksien suhteessa. Jos kustannusten ja velkojen suorittamiseen sekä sitoumusten täyttämiseen tarvittava määrä on varoja suurempi, jäsenkunnat ovat velvolliset suorittamaan erotuksen edellä mainittujen osuuksien suhteessa." Kuntayhtymä on useana vuonna tehnyt jäsenkuntalaskutusten oikaisut aina kunkin tilinpäätösvouden kuntien palvelujen käyttöön perustuvien laskutusten suhteessa. Niiltä osin kuin ylijäämiä on kirjattu taseeseen, on perusteltua käyttää ylijäämien palautuksessa vastaavaa menettelyä kuin kuntayhtymän purkamistilanteessa. Taulukossa 1 jäsenkuntien aiempien vuosien ylijäämän palautusosuudet peruspääomien suhteessa.

Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto
Pöytäkirja

Taulukko 1: Taseessa olevien aiempien vuosien ylijäämien jako jäsenkunnille peruspääomien suhteessa

Kunta	Peruspääoma 1.1.2022	Osuus %	13 660 964,10 ed.tilik. ylij. jako
047 ENONTEKIÖ	323 529,66	1,46	199 450,08
148 INARI	828 096,97	3,74	510 920,06
320 KEMIJÄRVI	2 043 057,62	9,23	1 260 906,99
261 KITTILÄ	936 698,94	4,23	577 858,78
273 KOLARI	610 408,65	2,76	377 042,61
498 MUONIO	362 392,68	1,64	224 039,81
583 PELKOSENNIEMI	197 838,45	0,89	121 582,58
854 PELLO	787 080,98	3,56	486 330,32
614 POSIO	839 574,96	3,80	519 116,64
683 RANUA	734 018,53	3,32	453 544,01
698 ROVANIEMI	11 789 704,71	53,28	7 278 561,67
732 SALLA	849 125,00	3,84	524 581,02
742 SAVUKOSKI	239 748,69	1,08	147 538,41
758 SODANKYLÄ	1 380 575,30	6,24	852 444,16
890 UTSJOKI	206 564,37	0,93	127 046,97
Yhteensä	22 128 415,51	100,00	13 660 964,10

Syyskuun lopun tilanteessa kuntayhtymän ylijäämä oli 2,99 milj. €. Ylijäämää on kertynyt mm. Lapin keskussairaalan laajennushankkeen I-vaiheen käyttöönottojen viivästymisestä; kertaluonteisia käyttöönotto- ja muuttokustannuksia ei ole toteutunut arvioidusti ja investointeja ei ole päästy aktivoimaan, joten poistojen toteuma on jäänyt selvästi alle arvioidun. Poikkeuksellisen suuret siirtoviivemaksukertymät ovat myös kerryttäneet ulkoisia tuloja. Melko todennäköistä on, että kuntayhtymällä on myös vuoden lopun tilanteessa ylijäämää, mikäli mitään poikkeuksellista ei tapahdu loppuvuoden aikana. Myös tilinpäätöksen 2022 mahdollisen ylijäämän tai alijäämän käsittelystä tulee tässä yhteydessä päättää. Perussopimuksen 23 §:n mukaan suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta ja että jäsenkuntia laskutetaan yhdenmukaisesti perusteiden. Suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa yhtymävaltuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Mikäli ylijäämää kertyy, niin tilanteessa oikaistaan laskutusta omakustannushintaan verrattuna liian korkeiden suoritehintojen vuoksi. Mikäli kertyy alijäämää, ei hinnoilla ole saatu katettua omakustannushintaa. Jäsenkunnille palautus esitetään maksettavaksi oman toiminnan jäsenkuntalaskutusten suhteessa laskutuksen oikaisuna. Vastaavasti, mikäli kertyy alijäämää, peritään lisämaksu jäsenkuntalaskutusten suhteessa laskutuksen oikaisuna. Kuntayhtymän siirtyessä hyvinvointialueelle ei kuntayhtymällä tulisi olla taseeseen kertyneitä ylijäämiä ja tuloslaskelman yli-

Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto Pöytäkirja

/alijäämän tulisi olla nolllilla.

Käytännössä ylijäämien jako ja palautus tai lisälaskutus hoidetaan Lapin hyvinvointialueelta Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän tilinpäätöksen aluevaltuustossa hyväksymisen jälkeen. Koska tässä vaiheessa ei ole näkymää Lapin hyvinvointialueen maksuvalmiuteen, esitetään ylijäämien jako ja palautus maksettavan 5 erässä heinä-, elo-, syys-, loka- ja marraskuussa 2023 ja mahdollinen lisälaskutus tehtävän heinäkuussa 2023. Hyvinvointialue ei voi ottaa pitkäaikaista lainaa muuta kuin investointien toteuttamiseen.

Esitys

Vs. sairaanhoitopiirin johtaja ja talousjohtaja 14.11.2022

Hallitus päättää esittää valtuustolle, että valtuusto päättää

1. jakaa taseessa olevat edellisten tilikausien ylijäämät 13 660 964,10 € jäsenkunnille peruspääomien suhteessa taulukon 1 mukaisesti;
2. tehdä jäsenkuntalaskutuksen oikaisun vuoden 2022 tilinpäätökseen jäsenkuntalaskutusten suhteessa; ylijäämän ollessa kyseessä tekemällä palautuksen tai alijäämän ollessa kyseessä tekemällä lisälaskutuksen;
3. , että aiempien vuosien kertyneet ylijäämät jaetaan ja mahdollinen jäsenkuntalaskutuksen oikaisu vuodelta 2022 palautuksena maksetaan tilinpäätöksen 2022 hyväksymisen jälkeen 5 erässä: heinäkuussa 2023, elokuussa 2023, syyskuussa 2023, lokakuussa 2023 ja marraskuu 2023 yhtä suurina erinä ja
4. , että mahdollinen jäsenkuntalaskutuksen oikaisun lisälaskutus tehdään tilinpäätöksen 2022 käsittelyn jälkeen heinäkuussa 2023.

Päätös

Esityksen mukaan.

Lisätietoja

vs. sairaanhoitopiirin johtaja Timo Tammilehto p. 040 484 3886
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

talousjohtaja Elisa Kusmin p. 040 758 2762
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto 25 § 2.12.2022

Esitys

Yhtymähallitus

Lapin sairaanhoitopiirin yhtymävaltuusto Pöytäkirja

Valtuusto päättää

1. jakaa taseessa olevat edellisten tilikausien ylijäämät 13 660 964,10 € jäsenkunnille peruspääomien suhteessa taulukon 1 mukaisesti;
2. tehdä jäsenkuntalaskutuksen oikaisun vuoden 2022 tilinpäätökseen jäsenkuntalaskutusten suhteessa; ylijäämän ollessa kyseessä tekemällä palautuksen tai alijäämän ollessa kyseessä tekemällä lisälaskutuksen;
3. , että aiempien vuosien kertyneet ylijäämät jaetaan ja mahdollinen jäsenkuntalaskutuksen oikaisu vuodelta 2022 palautuksena maksetaan tilinpäätöksen 2022 hyväksymisen jälkeen 5 erässä: heinäkuussa 2023, elokuussa 2023, syyskuussa 2023, lokakuussa 2023 ja marraskuu 2023 yhtä suurina erinä ja
4. , että mahdollinen jäsenkuntalaskutuksen oikaisun lisälaskutus tehdään tilinpäätöksen 2022 käsittelyn jälkeen heinäkuussa 2023.

Päätös

Valtuusto päätti

1. jakaa taseessa olevat edellisten tilikausien ylijäämät 13 660 964,10 € jäsenkunnille peruspääomien suhteessa taulukon 1 mukaisesti;
2. tehdä jäsenkuntalaskutuksen oikaisun vuoden 2022 tilinpäätökseen jäsenkuntalaskutusten suhteessa; ylijäämän ollessa kyseessä tekemällä palautuksen tai alijäämän ollessa kyseessä tekemällä lisälaskutuksen;
3. , että aiempien vuosien kertyneet ylijäämät jaetaan ja mahdollinen jäsenkuntalaskutuksen oikaisu vuodelta 2022 palautuksena maksetaan tilinpäätöksen 2022 hyväksymisen jälkeen 5 erässä: heinäkuussa 2023, elokuussa 2023, syyskuussa 2023, lokakuussa 2023 ja marraskuu 2023 yhtä suurina erinä ja
4. , että mahdollinen jäsenkuntalaskutuksen oikaisun lisälaskutus tehdään tilinpäätöksen 2022 käsittelyn jälkeen heinäkuussa 2023.

Lisätietoja

vs. sairaanhoitopiirin johtaja Timo Tammilehto p. 040 484 3886
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

talousjohtaja Elisa Kusmin p. 040 758 2762
etunimi.sukunimi @ lshp.fi

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä

Jäsenkuntalaskutuksen, siirtoviivemaksun ja jäsenkuntalaskutuksen oikaisun muutokset vuodelta 2022

Kunta	Jäsenkunta- laskutus 2022 ennen siirtoviive- maksun muutosta	Jäsenkunta- laskutuksen oikaisu tilinpäätös 2022	Siirtoviive- maksujen muutos	Jäsenkunta- laskutus 2022 siirtoviive- maksujen muutoksen jälkeen	Jäsenkunta- laskutuksen oikaisu siirtoviive- maksujen muutoksen jälkeen	Jäsenkunta- laskutuksen oikaisun muutos	Siirtoviive- maksujen muutos ja jäsenkunta- laskutuksen oikaisu yhteensä	Palautettavan summan muutos verrattuna tilinpäätökseen 2022
047 ENONTEKIÖ	2 174 033 €	71 347 €	0 €	2 174 033 €	46 397 €	-24 950 €	46 397 €	-24 950 €
148 INARI	5 864 839 €	192 470 €	0 €	5 864 839 €	125 163 €	-67 307 €	125 163 €	-67 307 €
320 KEMIJÄRVI	8 084 754 €	265 323 €	18 000 €	8 066 754 €	172 155 €	-93 168 €	190 155 €	-75 168 €
261 KITTILÄ	5 606 309 €	183 986 €	2 000 €	5 604 309 €	119 603 €	-64 383 €	121 603 €	-62 383 €
273 KOLARI	3 661 995 €	120 178 €	2 000 €	3 659 995 €	78 109 €	-42 069 €	80 109 €	-40 069 €
498 MUONIO	2 150 466 €	70 573 €	0 €	2 150 466 €	45 894 €	-24 680 €	45 894 €	-24 680 €
583 PELKOSENNIEMI	1 154 008 €	37 872 €	0 €	1 154 008 €	24 628 €	-13 244 €	24 628 €	-13 244 €
854 PELLO	4 210 814 €	138 189 €	0 €	4 210 814 €	89 864 €	-48 325 €	89 864 €	-48 325 €
614 POSIO	3 418 243 €	112 179 €	0 €	3 418 243 €	72 950 €	-39 229 €	72 950 €	-39 229 €
683 RANUA	3 321 572 €	109 006 €	0 €	3 321 572 €	70 886 €	-38 120 €	70 886 €	-38 120 €
698 ROVANIEMI	89 429 445 €	2 934 865 €	1 652 000 €	87 777 445 €	1 873 279 €	-1 061 586 €	3 525 279 €	590 414 €
732 SALLA	4 053 687 €	133 033 €	0 €	4 053 687 €	86 511 €	-46 522 €	86 511 €	-46 522 €
742 SAVUKOSKI	1 044 995 €	34 294 €	1 000 €	1 043 995 €	22 280 €	-12 014 €	23 280 €	-11 014 €
758 SODANKYLÄ	8 111 771 €	266 209 €	5 000 €	8 106 771 €	173 009 €	-93 201 €	178 009 €	-88 201 €
890 UTSJOKI	976 051 €	32 032 €	0 €	976 051 €	20 830 €	-11 202 €	20 830 €	-11 202 €
Yhteensä	143 262 982 €	4 701 556 €	1 680 000 €	141 582 982 €	3 021 556 €	-1 680 000 €	4 701 556 €	0 €

Kunta	Jäsenkunta- laskutuksen oikaisu tilinpäätös 2022	Siirtoviive- maksujen palaus	Jäsenkunta- laskutuksen oikaisu muutos	Palautettavan summan muutos verrattuna tilinpäätökseen 2022
047 ENONTEKIÖ	71 347 €	0 €	-24 950 €	-24 950 €
148 INARI	192 470 €	0 €	-67 307 €	-67 307 €
320 KEMIJÄRVI	265 323 €	18 000 €	-93 168 €	-75 168 €
261 KITTILÄ	183 986 €	2 000 €	-64 383 €	-62 383 €
273 KOLARI	120 178 €	2 000 €	-42 069 €	-40 069 €
498 MUONIO	70 573 €	0 €	-24 680 €	-24 680 €
583 PELKOSENNIEMI	37 872 €	0 €	-13 244 €	-13 244 €
854 PELLO	138 189 €	0 €	-48 325 €	-48 325 €
614 POSIO	112 179 €	0 €	-39 229 €	-39 229 €
683 RANUA	109 006 €	0 €	-38 120 €	-38 120 €
698 ROVANIEMI	2 934 865 €	1 652 000 €	-1 061 586 €	590 414 €
732 SALLA	133 033 €	0 €	-46 522 €	-46 522 €
742 SAVUKOSKI	34 294 €	1 000 €	-12 014 €	-11 014 €
758 SODANKYLÄ	266 209 €	5 000 €	-93 201 €	-88 201 €
890 UTSJOKI	32 032 €	0 €	-11 202 €	-11 202 €
Yhteensä	4 701 556 €	1 680 000 €	-1 680 000 €	0 €

05.04.2024

Dnro 476/03.04.04.04.29/2023

Päätöstä on korjattu oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 102 §:n nojalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuden päätöksellä 11.4.2024 nro 656/2024.

Asia Terveystieteiden tutkimuskeskusten korvaamista koskeva hallintoriita

Hakija Rovaniemen kaupunki

Vastaaja Lapin hyvinvointialue

Asian taustaa

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallitus on 16.12.2020 (§ 206) päättänyt, että jatkohoitoaika somaattisella sairaansijalla yli kolme vuorokautta odottavasta potilaasta peritään vuonna 2021 niin sanottuna siirtoviivemaksuna hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäiviltä 50 prosentilla korotettuna.

Yhtymähallitus on 8.11.2021 (§ 209) päättänyt muuttaa hinnoittelua 1.12.2021 alkaen siten, että jatkohoitoaika somaattisella sairaansijalla odottavasta potilaasta peritään edellä mainitun suuruinen siirtoviivemaksu jo ilmoituspäivää seuraavasta päivästä lähtien. Lisäksi hinnoittelua on päätetty muuttaa 1.1.2022 alkaen siten, että tuosta lukien hoitoisuusluokituksen mukainen hinta hoitopäivältä peritään aiemman 50 prosentin korotuksen asemesta 100 prosentilla korotettuna. Päätöksen mukaan muutokset ovat olleet voimassa 31.12.2022 asti, ellei hallitus ole erikseen toisin päättänyt.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Rovaniemen kaupunki on vaatinut, että hallinto-oikeus velvoittaa Lapin hyvinvointialueen palauttamaan Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallituksen edellä yksilöidyn päätöksen 8.11.2021 perusteella perimät siirtoviivemaksut kuntayhtymän entisille jäsenkunnille.

Yhtymähallituksen päätös on Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen vastainen. Perussopimuksen mukaan suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää toiminnan välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset. Yhtymähallituksen päätöksen mukainen korotus on kaavamainen eikä perustu sovittuun omakustannushintaan.

Siirtoviivemaksujen korottaminen ei ole sellainen asia, jonka yhtymähallitus olisi voinut päättää jäsenkuntia kuulematta yksipuolisesti hallintopäätöksellä, vaan siirtoviivemaksujen korottaminen päätöksestä ilmenevällä tavalla olisi edellyttänyt perussopimuksen muutosta kuntalain 57 §:n mukaisesti.

Kuntayhtymä on usean vuoden ajan perinyt jäsenkunnilta kohtuullisen suuruisia siirtoviivemaksuja, joiden taso on ollut vakiintunut ja ennakoitavissa oleva. Esimerkiksi vuonna 2021 siirtoviivemaksut ovat olleet 560 130 euroa. Yhtymähallituksen päätöksen vuoksi siirtoviivemaksut nousivat 7 130 225 euroon ajalla 1.1.–30.9.2022. Yhtymähallituksen päätöksen seurauksena kaupungin sosiaali- ja terveystalouden menot ovat kasvaneet täysin kohtuuttomasti, mihin ei ole ehditty varautua vuoden 2022 talousarviossa.

Asian käsittely ja selvittäminen

Lapin hyvinvointialue on antamassaan vastineessa vaatinut, että hakemus on ensisijaisesti jätettävä tutkimatta. Lapin hyvinvointialue ei ole asiassa asianosainen, eikä asiaa tulisi käsitellä hallintoriitana. Toissijaisesti hakemus on hylättävä.

Rovaniemen kaupunki ei ole hakenut yhtymähallituksen päätökseen muutosta säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin. Asia on voitu ratkaista hallintopäätöksellä, eikä sitä tule käsitellä hallintoriitana.

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimus oli jäsenkuntien välinen sopimus, joka ei koske hyvinvointialuetta eikä sitä miltään osin sovelleta hyvinvointialueeseen. Mahdolliset vaatimukset siirtoviivemaksujen palauttamisesta tulee osoittaa kuntayhtymän jäsenkunnille. Mikäli hallinto-oikeus katsoo, että hyvinvointialue on oikea vastaaja, asiassa on kuultava kuntayhtymän jäsenkuntia.

Kuntayhtymän ennen vuotta 2023 perimät siirtoviivemaksut ovat osa kuntien järjestämis- ja rahoitusvastuulla olevaa terveydenhuoltoa, josta hyvinvointialue ei ole rahoitusvastuussa.

Siirtoviivemaksuista kertyneet varat eivät ole siirtyneet hyvinvointialueelle. Varat on yhtymävaltuuston 2.12.2022 tekemällä ylijäämän palautusta ja jäsenlaskutuksen oikaisua koskeneella päätöksellä päätetty palauttaa kuntayhtymän jäsenkunnille. Rovaniemen kaupunki ei ole hakenut päätökseen muutosta. Siirtoviivemaksuja koskeva asia on näin ollen myös tuolloin ratkaistu hallintopäätöksellä, eikä sitä senkään vuoksi tule käsitellä hallintoriitana. Mikäli maksuja määrättäisiin palautettavaksi, maksuvelvoite tulisi kohdistaa kuntayhtymän entisiin jäsenkuntiin ei hyvinvointialueeseen.

Perussopimuksen 23 §:n mukainen, suoritehinnoittelun perustana oleva omakustannushinta sisältää toiminnan välttämättömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset. Tämä on kuntayhtymän näkemyksen mukaan mahdollistanut siirtoviivemaksun perimisen

jäsenkunnilta. Yhtymävaltuusto vahvistaa vuosittain omakustannushintaan perustuvat suoritehinnoittelun perusteet talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Suoritteiden yksikköhinnat puolestaan vahvistaa yhtymähallitus ja voi tarvittaessa niitä muuttaa.

Jäsenkunnan jättäessä perusterveydenhuollon tarpeessa olevia potilaita odottamaan erikoissairaanhoidon vuodeosastoille tarkoituksenmukainen, sovittu erikoissairaanhoido estyy. Tästä aiheutuu kustannuksia kuntayhtymälle. Siirtoviivemaksu kattaa nämä jäsenkunnan menettelystä johtuvat epäsuorat kustannukset.

Rovaniemen kaupungin väite nousseiden siirtoviivemaksujen määrästä on virheellinen ja harhaanjohtava. Rovaniemen kaupungin ilmoittama yli 7 miljoonan euron suuruinen maksujen kokonaissumma sisältää kuntayhtymän käyttösuunnitelmassa vahvistetut potilaiden hoidosta perityt korottamattomat hoitopäivämaksut lisättyinä siirtoviivemaksuilla. Siirtoviivemaksujen osuus on noin 3,4 miljoonaa euroa. Lisäksi kaupunki on myöntänyt kohtuullisiksi ennen vuotta 2022 voimassa olleet siirtoviivemaksut. Koska myös siirtoviiveen alkamisajankohtaa on muutettu, vaatisi muutoksen vaikutuksen laskenta kohtuuttoman määrän työtä.

Rovaniemen kaupunki on antamassaan vastaselityksessä muun ohella katsonut, että Lapin hyvinvointialue on asiassa asianosainen. Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän varat, tilat ja laitteet ovat siirtyneet hyvinvointialueelle. Hyvinvointialue on saanut siirtoviivemaksuasiassa merkittävää hyötyä, kun maksuja on korotettu ja niiden perimistä aikaistettu. Sen aluevaltuusto on hyväksynyt kuntayhtymän tilinpäätöksen ja päättänyt tilivelvollisten vastuuvapaudesta, ja lisäksi hyvinvointialueen hallussa on kuntayhtymän varat. Hyvinvointialueella työskentelee kuntayhtymältä siirtynyt henkilöstö, jolla on parhaat edellytykset korjata perussopimuksen vastaisesti perityt siirtoviivemaksut. Varoja ei ole vielä palautettu jäsenkunnille, vaan ne ovat edelleen hyvinvointialueen hallussa. Kuntayhtymän jäsenkunnat eivät voi korjata laittomasti perittyjä maksuja. Toteutuneet ja todelliset hoitopäivämaksut tulee maksaa, mutta ei virheellisesti korotettuja sakkomaksuja. Yhtymähallituksen päätöksellä on ollut merkittävä vaikutus siirtoviivemaksujen määrään. Tämän vuoksi asia tulee käydä läpi, vaikka se olisikin työlästä. Laskutusperusteiden tulee olla selviä, ja laskutuksen tulee perustua todellisiin kustannuksiin.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus jättää hakemuksen tutkimatta siltä osin, kun Rovaniemen kaupunki on esittänyt vaatimuksen myös muiden Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien puolesta.

Hallinto-oikeus hakemuksen enemmälti hyläten vahvistaa, että Rovaniemen kaupunki ei ole ollut velvollinen maksamaan Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän ajalla 1.1.–30.9.2022 kaupungilta perimiä siirtoviivemaksuja

siltä osin kuin niitä on peritty aiemman 50 prosentin korotuksen asemesta 100 prosentilla korotettuna.

Perustelut

Tutkimatta jättäminen

Rovaniemen kaupunki on hakemuksessaan esittänyt vaatimuksen myös muiden Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän jäsenkuntien puolesta. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 24 §:n mukaan jokaisella on oikeus käyttää puhevaltaa omassa asiassa, jollei laissa toisin säädetä. Rovaniemen kaupunki ei näin ollen voi ilman kuntien siihen antamaa valtuutusta saattaa vireille hallintoriitahakemusta muiden kuntayhtymän jäsenkuntien puolesta. Tämän vuoksi hakemus on tältä osin jätettävä tutkimatta.

Asianosaisuutta ja kuulemista koskevat väitteet

Sairaanhoitopiirien kuntayhtymät ovat siirtyneet suoraan sosiaali- ja terveydenhuolto- ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulusta annetun lain 20 §:n 1 momentin nojalla varoiteen ja velkoiteen sekä sitoumuksineen hyvinvointialueille 1.1.2023. Lisäksi hakijan vastaselityksestä ilmenee, että kuntayhtymän valtuuston päätöksellä palautettavaksi määrätty ylimääräinen palautusta ja jäsenlaskutuksen oikaisua koskeneet varat ovat edelleen hyvinvointialueen hallinnassa. Tämän vuoksi hallinto-oikeus katsoo, että vaatimus on voitu kohdistaa Lapin hyvinvointialueeseen.

Hallinto-oikeudessa on ratkaistavana Rovaniemen kaupungin vireille saattama hallintoriita-asia, jossa kaupunki on kohdistanut vaatimuksia Lapin hyvinvointialuetta kohtaan. Kuntayhtymän muita jäsenkuntia ei näin ollen ole pidettävä asiassa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 44 §:ssä tarkoitettuina asianosaisina, jolle olisi varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Prosessilajia koskeva väite

Lapin hyvinvointialue on katsonut, ettei asiaa tulisi ottaa tutkittavaksi hallintoriita-asiana.

Rovaniemen kaupunki on yhdessä 14 muun kunnan kanssa solminut Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen. Hallinto-oikeus toteaa, että kyseessä on yhteistoimintasopimus, josta aiheutuvat erimielisyydet ratkaistaan kuntalain 63 §:n sekä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 20 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan hallintoriita-asioina.

Pääasia

Hakijan mukaan siirtovivemaksuja koskeva päätös on Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksen vastainen, eikä yhtymähallitus ole voinut päättää asiasta yksipuolisesti hallintopäätöksellä.

Hakemuksessa on vaadittu päätöksen perusteella virheellisesti perittyjen siirtoviivemaksujen palauttamista Rovaniemen kaupungille. Asiassa ei ole kuitenkaan ilmoitettu hakijan näkemystä palautettavien siirtoviivemaksujen määrästä. Hakemuksessa on todettu kuntayhtymän perineen usean vuoden ajan jäsenkunniltaan kohtuullisen suuruisia siirtoviivemaksuja ja viitattu vuonna 2021 perittyihin maksuihin. Lapin hyvinvointialue on vastineessaan katsonut hakijan tällä hyväksyneen ennen vuotta 2022 korotettuna perityt siirtoviivemaksut. Hakija ei ole vastaselityksessään kiistänyt Lapin hyvinvointialueen väitettä.

Hakijan on siten hakemuksen ja vastaselityksen perusteella katsottava vaatineen sen vahvistamista, ettei se ole velvollinen maksamaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän yhtymähallituksen 8.11.2021 (§ 209) tekemän päätöksen perusteella ajalla 1.12.2021–30.9.2022 aikaistettuja ja 1.1.2022 alkaen lisäksi korotettuja siirtoviivemaksuja siltä osin kuin aiempaa hinnoittelua on päätöksellä muutettu.

Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymän 1.1.2003 voimaantulleen perussopimuksen 2 §:n mukaan kuntayhtymän tehtävänä on järjestää jäsenkuntiensa puolesta sairaanhoitopiirille laissa säädetyt tehtävät. Lisäksi kuntayhtymä voi tuottaa terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja muita palveluja. Tehtävänsä toteuttamiseksi kuntayhtymä omistaa ja hallitsee sairaaloita ja muita toimintayksiköitä.

Perussopimuksen 5 luvussa on sovittu kuntayhtymän rahoituksesta. 5 luvun 23 §:n mukaan suoritehinnoittelun perustana on omakustannushinta, joka sisältää toiminnan välittömät kustannukset, hallinnon yleiskustannukset ja pääomakustannukset. Suoritteiden hinnoitteluperusteet vahvistaa yhtymävaltuusto talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Hinnoitteluperusteet tulee vahvistaa vähintään tulosaluetasolle. Suoritteiden yksikköhinnat vahvistaa hallitus etukäteen joulukuun loppuun mennessä. Yksikköhintoja määrättäessä arvioidaan suoritteiden määrä ja asiakkailta perittävien maksutulojen sekä varsinaisen toiminnan muiden tulojen määrä. Yksikköhintoja voidaan muuttaa toimintavuoden aikana talousarvion hyväksytyyn muutokseen perustuen ja niin, että yksikköhintoja korottava muutos voi tulla voimaan aikaisintaan ilmoitusta seuraavan kuukauden alusta lukien.

Sairaanhoitopiirin kuntayhtymän perussopimuksessa on kuntalaissa tarkoitettulla tavalla sovittu kuntayhtymän toiminnan rahoituksesta ja tähän liittyen jäsenkunnilta perittävien suoritteiden hinnoittelusta. Perussopimuksen mukaan jäsenkuntien kuntayhtymälle maksamien suoritemaksujen on perustuttava omakustannushintaan. Perussopimuksessa on omakustannusperusteisen suoritehinnoittelun lisäksi sovittu ainoastaan sellaisista maksuista, jotka koskevat poikkeuksellisen suuria potilaskohtaisia hoitokustannuksia.

Yhtymähallituksen päätöksen perusteluista ilmenee, että siirtoviivemaksuja on esitetty korotettavaksi sen vuoksi, että niillä on pyritty ohjaamaan kuntia tehostamaan sovitun työnjaon toteuttamista. Siirtoviivemaksuja on korotettu

prosenttiperusteisesti siten, että korotus ei ole perustunut omakustannushintaan vaan on ollut kaavamainen. Koska potilaasta erikoissairaanhoidon tarpeen päätyttyä perittävistä siirtoviivemaksuista ei ole ollut erikseen perussopimuksessa määräystä, olisi siirtoviivemaksujen tullut perustua sopimuksessa määrätyllä tavalla omakustannushintaan. Yhtymähallituksen päätöksen mukaisen siirtoviivemaksujen korottamisen on näin ollen katsottava olleen perussopimuksen vastainen. Tämän vuoksi hallinto-oikeus katsoo, ettei kaupunki ole ollut velvollinen maksamaan mainittuja korotettuja siirtoviivemaksuja.

Hakija ei ole esittänyt sellaista selvitystä, jonka perusteella siirtoviivemaksujen perimisen aikaistamisen voitaisiin katsoa olevan perussopimuksen vastaista. Näin ollen hakemus on tältä osin hylättävä.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 55 § 1 mom, 56 § 1 mom 6 k, 58 § 1 mom

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen.

Selostus valitusluvan myöntämisen edellytyksistä ja hakumenettelystä on liitteenä (Valituslupa, yleinen).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Anna-Kaisa Marski, Heidi Tampio ja Meri-Kristiina Saxholm.

Esittelevä jäsen Meri-Kristiina Saxholm

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös hakija, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksu
270 euroa

Jäljennös maksutta Lapin hyvinvointialue, sähköpostitse

Oikeudenkäyntimaksun peruste

Tuomioistuinmaksulaki
Oikeusministeriön asetus tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta (1122/2021)

Ohje oikeudenkäyntimaksua koskevan oikaisuvaatimuksen tekemiselle

Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä päätöksen esittelijältä kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä siten kuin hallintolaissa säädetään.

Oikaisuvaatimus toimitetaan Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelle.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 (Torikatu 34-40), 90101 OULU
Puhelin: 029 56 42800 **Telekopio:** 029 56 42841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>